

Sygn. akt INs 578/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2012 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Tadeusz Dereń

Protokolant: Anna Winiarska-Kania

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2012 r. w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z wniosku J. B. (1)

przy udziale (...) S.A. z siedzibą w K. Oddział w W.

o ustanowienie służebności przesyłu

p o s t a n a w i a :

I. oddalić wniosek;

II. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Ns 578/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. B. (1)wniósł o ustanowienie odpłatnej nieograniczonej służebności przesyłu ustanowionej na nieruchomości wnioskodawcy, działka nr (...)KW nr (...), na rzecz uczestnika postępowania (...) S.A.w K.na podstawie art. 305²§2 w zw. z art. 305² kc za wynagrodzeniem rocznym w kwocie 4313,40 zł płatnym na rzecz wnioskodawcy. Pierwsze wynagrodzenie płatne z dołu za cały rok, kolejne płatne w terminach kwartalnych, powiększone o stopę waloryzacji za dany okres wskazany przez GUS. Nadto wniósł o zasądzenie od uczestnika kosztów sądowych w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wniosku podał, że jest właścicielem nieruchomości położonej w O.- działka nr (...)dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...). Przez tą nieruchomość przebiega linia energetyczna średniego napięcia 15kV. W związku z posadowieniem urządzeń przesyłowych na gruncie wnioskodawcy i brakiem uregulowania stanu prawnego co do tych urządzeń, pismem z dnia 5.12.2011r uczestnik został wezwany do wylegitymowania się tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości wnioskodawcy. Z uwagi na brak odpowiedzi, pismem z dnia 27.12.2011r uczestnik został wezwany do uregulowania stanu prawnego do korzystania z gruntu przez stawienie się u notariusza celem zawarcia odpłatnej umowy służebności przesyłu. W odpowiedzi na wezwanie uczestnik odmówił zawarcia odpłatnej umowy służebności przesyłu podnosząc, że napowietrzna linia średniego napięcia L-876 wybudowana została w latach 60-tych. Do zasiedzenia służebności gruntowej przez uczestnika nie doszło gdyż uczestnik jest w złej wierze i bieg terminu do zasiedzenia może być najwcześniej liczony od roku 1989r a zakończyć się z dniem 2.02.2019r. Uczestnik nie wykazał się też posiadaniem decyzji o zajęciu nieruchomości wydanej na podstawie art. 35 ustawy z 12.03.1958r o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (tekst jedn. Dz.U. z 1974r nr 10 poz. 64 i z 1982r nr 11 poz. 79). Napowietrzna linia energetyczna średniego napięcia L. 876 ma długość 98,84 m i wraz z pasem technologicznym zajmuje powierzchnię 0,1027 ha ((...)?). Działka nr (...)w O.w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczona jest na cele

mieszkaniowe i turystyczne zaś zgodnie z linią orzeczniczą Sadu Najwyższego za miarodajne przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia za służebność przesyłu są stawki czynszu dzierżawnego stosowane na danym terenie pomniejszone o stopień możliwego wykorzystania gruntu przez właściciela nieruchomości obciążonej służebnością. Mając na uwadze, że wysokość stawek czynszu dzierżawnego w obszarze powiatu (...) kształtuje się na poziomie 1 zł/m² to łączna stawka czynszu za 1 miesiąc wyniesie 1027 zł, którą należy pomniejszyć stosując się współczynnik wykorzystania gruntu przez właściciela na poziomie 0,35 co da wartość czynszu w wysokości 359,45 zł miesięcznie zaś w kwocie 4313,40 zł rocznie. Na treść prawa służebności przesyłu będzie się składać prawo do korzystania z gruntu wnioskodawcy i każdego kolejnego właściciela nieruchomości przez uczestnika, na potrzeby dokonywania napraw, konserwacji, modernizacji linii energetycznej średniego napięcia L.876 w pasie technologicznym urządzeń elektroenergetycznych.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik wniósł o oddalenie wniosku i obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 257 zł, przyznając, że na działce wnioskodawcy nr (...) w O. położone są urządzenia energetyczne - jeden słup wsporczy napowietrznej linii średniego napięcia 20kV L -876, która została wybudowana przed 1945r, remontowana w 1997r i dwa słupy wsporcze linii energetycznej niskiego napięcia zasilanej z R-876-24, która także jest linią poniemiecką. Na podstawie posiadanych dokumentów uczestnik użytkuje urządzenia energetyczne od 1945 roku i korzystanie co najmniej od 60 lat z nieruchomości wnioskodawcy, w celu budowy i utrzymania urządzeń przesyłowych, uzasadnia przyjęcie dobrej wiary uczestnika jako posiadacza służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu. Wobec powyższego roszczenie o ustanowienie służebności przesyłu jest bezzasadne gdyż uczestnik nabył już trwale uprawnienie do korzystania z nieruchomości przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. (...) S.A. /obecnie (...) S.A./ powstała w maju 2004r z połączenia spółek prawa handlowego, stanowiących własność Skarbu Państwa i uczestnik jest następcą prawnym byłego Zakładu (...) S.A., który powstał z przekształcenia byłego przedsiębiorstwa państwowego. Podniósł, iż uczestnik może zaliczyć okres samoistnego posiadania Skarbu Państwa przed 1.02.1989r zaś przedmiotem zasiedzenia nie są grunty państwowe. Niezależnie od powyższego, przyjmując dobrą wiarę uczestnika i fakt, że zasiedzenie mogło biec dopiero od 1.02.1989r uczestnik nabył przez zasiedzenie służebność przesyłu z dniem 31.01.2009r. Również stosownie do ustalenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu cen rynkowych dla najmu lub dzierżawy gruntu jest niezasadne zaś właściwe jest stosowanie odpowiednich cen rynkowych za korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności, których wysokość powinna uwzględniać stopień ingerencji w treść prawa własności. Wynagrodzenie winno mieć charakter jednorazowy a nie okresowy zaś przyjmując długość linii podaną przez wnioskodawcę i szerokość pasa technologicznego /3 m/ można przyjąć maksymalnie 300 m² strefę służebności i przyjmując proponowaną stawkę 1 zł/m², przy stopniu ingerencji w nieruchomość wnioskodawcy jako 0,35, realną wysokość roszczenia z tytułu służebności przesyłu określa kwota 105 zł jednorazowo. Wnioskodawca też wszedł w posiadanie nieruchomości na której posadowione są urządzenia energetyczne w istniejącym stanie faktycznym i prawnym.

W wyniku postępowania dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. B. (1) jest właścicielem nieruchomości położonej w miejscowości O., obejmującej m.in. działkę numer (...), o powierzchni łącznej 3,1719 ha. Własność nieruchomości nabył on w drodze stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym ojcu J. B. (2) oraz umową darowizny S. B. i brata J. oraz K., którzy przysługujące im udziały w przedmiotowej nieruchomości darowali wnioskodawcy.

/dowód: - przesłuchanie wnioskodawcy k-96 akt,

- zawiadomienie z ksiąg wieczystych k-95,

- kopia umowy darowizny z 14.02.2003r k-93,

- odpis księgi wieczystej (...) k-8,

- wypis z rejestru gruntu k-13

Przez działkę wnioskodawcy nr (...) przebiega linia energetyczna napowietrzna średniego napięcia 20 KV nr L -876 oraz linia energetyczna niskiego napięcia, zasilana z R-876-24. Długość linii energetycznej średniego napięcia wynosi 98,84 m. Na przedmiotowej działce znajduje się jeden słup wsporczy napowietrznej linii średniego napięcia oraz dwa słupy wsporcze linii niskiego napięcia. Działka nr (...) jest wykorzystywana przez wnioskodawcę do upraw rolnych zaś w planie zagospodarowania przestrzennego wsi O. przeznaczona jest na cele mieszkaniowe i turystyczne. Wnioskodawca ani też jego rodzice nie zawierali z uczestnikiem, ani jego poprzednikami prawnymi umów dotyczących korzystania z nieruchomości w zakresie przebiegu linii energetycznych.

/dowód: - przesłuchanie wnioskodawcy k-96,

- kopia uchwały Rady Gminy w K. z 30.10.2003r wraz z załącznikami

k-20/

Linia energetyczna napowietrzna średniego napięcia 20 KV nr L-876 jest linią ponemiecką której remont został przeprowadzony w 1997 roku. Około 1976-1977r zakończono budowę przez działkę wnioskodawcy nr (...) linii energetycznej niskiego napięcia z zamontowaniem dwóch słupów wsporczych. W okresie gdy wnioskodawca stał się właścicielem przedmiotowej działki to przez działkę przebiegały obie linie energetyczne i były posadowione na działce słupy wsporcze.

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w W., które eksploatowało instalacje elektroenergetyczne, zostało z dniem 20 lipca 1993r przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) S.A. Skutkiem dalszych przekształceń powstała (...) S.A. , będąca następcą prawnym Zakładu (...), a obecnie funkcjonuje pod nazwą (...) S.A.

/dowód: - przesłuchanie wnioskodawcy k-96

- wydruk z ewidencji środków trwałych k 61-62,

- protokół odbioru linii po remoncie z dn. 30.04.1997r,

- zarządzenie nr 26/org.89 Ministra Przemysłu z 16.01.89r k-65,

- zarządzenie nr 197/org/93 Ministra Przemysłu i Handlu z 20.07.1993r k-68

- postanowienie SR w Wałbrzychu z dn. 1.09.1993r k-71/.

Wnioskodawca zwracał się pisemnie do uczestnika postępowania o podanie sytuacji prawnej wniesionych na jego nieruchomości urządzeń energetycznych oraz do uregulowania stanu prawnego do korzystania z gruntu przez stawienie się u notariusza celem zawarcia odpłatnej umowy służebności przesyłu. W odpowiedzi uczestnik podniósł, że przebiegające przez działkę wnioskodawcy napowietrzne linie elektroenergetyczne są liniami istniejącymi od lat 60-tych ubiegłego stulecia i uczestnik nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, odpowiadającą aktualnie treści służebności przesyłu ponieważ przez dłuższy czas korzysta z trwałych i widocznych urządzeń.

/dowód: - kopie pism wnioskodawcy z 5.12.2011r k-14 i z 27.12.2011r k-15,

- kopia pisma uczestnika z 28.09.2011r k-19/

Sąd zważył, co następuje:

Bezspornym jest w sprawie, iż wnioskodawca J. B. (1) jest właścicielem nieruchomości położonej w O. obejmującej m.in. działkę nr (...) przez którą przebiega linia energetyczna napowietrzna średniego napięcia 20 KV nr L-876 oraz linia energetyczna niskiego napięcia zasilana z R-876-24 zaś, na działce znajduje się jeden słup wsporczy linii średniego napięcia oraz dwa słupy wsporcze linii niskiego napięcia.

Z wniosku oraz z przesłuchania wnioskodawcy wynika, że żądanie ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu na rzecz uczestnika za wynagrodzeniem rocznym dotyczyło wyłącznie linii energetycznej średniego napięcia o numerze L-876.

W okolicznościach niniejszej sprawy, w zakresie obejmującym roszczenie wnioskodawcy, Sąd uznał, iż nie zasługuje ono na uwzględnienie.

Przede wszystkim wskazać należy, iż z dniem 3 sierpnia 2009r weszły w życie przepisy Kodeksu cywilnego o służebności przesyłu (art. 305[?]- 3054), dodane przez ustawę z dnia 30 maja 2008r o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 116 poz. 731). Przepisami tymi został wprowadzony nowy rodzaj służebności, zdefiniowany w art. 305[?] kc. Na podstawie przepisu art. 292 kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie jeżeli polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia zaś również w zw. z przepisem art. 3054 kc służebność przesyłu, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, można nabyć przez zasiedzenie. W myśl cyt. przepisu art. 292 kc do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie stosuje się przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie jedynie odpowiednio. Oznacza to, w/w przepis samodzielnie określa charakter posiadania służebności gruntowej jako przesłanki nabycia jej przez zasiedzenie. Przesłanką tą jest posiadanie służebności polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na cudzej nieruchomości w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Wprawdzie do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma zastosowania wymagania posiadania samoistnego ale znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172§1 i 2 kc) oraz o możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 kc).

W niniejszej sprawie nie trzeba dowodzić, że urządzenia zainstalowane na gruncie aktualnie stanowiącym własność wnioskodawcy spełniają wymagania trwałego i widocznego urządzenia. Zdaniem Sądu, dokonane ustalenia przesądzają, że spełnione zostały potrzebne do zasiedzenia przesłanki w postaci posiadania, upływu czasu oraz korzystania z trwałego i widocznego urządzenia. Zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż napowietrzna linia średniego napięcia L-876, remontowana w 1997 roku, jest linią polską co potwierdza nie tylko przedłożony przez uczestnika dokument środka trwałego ale również wnioskodawca przyznając, że co najmniej od połowy lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku (od kiedy wnioskodawca pamięta) przez działkę nr (...) przebiegała linia energetyczna średniego napięcia. Jak wynika z akt sprawy przedmiotowa linia energetyczna wykorzystywana była do przesyłu energii - wprawdzie przez poprzednika prawnego uczestnika będącego przedsiębiorstwem państwowym a następnie w wyniku przekształceń przez Zakład (...) S.A. a ostatecznie przez uczestnika, stanowiąc składnik jego majątku. Zatem, co najmniej od lat 60-tych a nawet 50-tych ubiegłego wieku przedsiębiorstwo państwowe użytkowało urządzenia energetyczne posadowiona na nieruchomości aktualnie należącej do wnioskodawcy i od tego też czasu we władaniu przedsiębiorstwa były urządzenia służące do wykonywania służebności gruntowej, odpowiadającej obecnie służebności przesyłu. Zaliczenie posiadania poprzednika - w tym wypadku Skarbu Państwa - jest możliwe jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania tak jak w przedmiotowej sprawie. Uczestnik bowiem wykazał - zgodnie z art. 176 kc, iż po 1 lutego 1989r nastąpiło przeniesienie na niego jako przedsiębiorcy posiadania służebności przez Skarb Państwa a tym samym uczestnik mógł doliczyć do okresu biegu terminu zasiedzenia służebności okresu samoistnego posiadania służebności przez poprzedników prawnych - zgodnie z art. 176 kc w zw. z art. 292 i art. 3054 kc. Możliwość doliczenia do okresu posiadania służebności przesyłu posiadania tej służebności przez poprzedników prawnych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej kc z 1989r wynika m.in. z orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008r - I CSK 171/08.

Nadto Sąd podzielił stanowisko uczestnika, że w rozpoznawanej sprawie posiadanie przez uczestnika nieruchomości w zakresie służebności przesyłu oraz korzystanie z niej było posiadaniem w dobrej wierze. Przede wszystkim wskazać należy, że w sprawie nie została wzruszona dobra wiara poprzednika uczestnika, jaka wynika z art. 7 kc, czym sąd jest związany dopóki wnioskodawca, stosownie do art. 6 kc, nie udowodni złej wiary. Z ustaleń wynika, iż przedsiębiorstwo państwowe, mając co najmniej od lat 60-tych ubiegłego wieku we władaniu urządzenia

służące do wykonywania służebności gruntowej, odpowiadającej obecnej służebności przesyłu, weszło w dobrej wierze w posiadanie odpowiadające treści służebności. Dobra wiara posiadacza wynikała z przekonania o służącym prawie dostępu do słupów i linii elektroenergetycznych które miało swoją podstawę prawną w przepisach wówczas obowiązujących m.in. ustawy z 28.06.1950r o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz.U. nr 28 poz. 256 ze zm.) oraz dekretu z dnia 30.06.1951r o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (Dz.U. nr 38 poz. 284 ze zm.). Do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne zaś za wystarczające uznawano faktyczne wykonywanie uprawnień wynikających z zastosowania w/w przepisów a których wymagała powszechna elektryfikacja. Stanowisko powyższe potwierdzał m.in. Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 23.09.2010r - IIICKS 319/09.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż przy przyjęciu okresu zasiedzenia poprzedników prawnych uczestnika i posiadacza w dobrej wierze, uczestnik nabył służebność przez zasiedzenie, spełniając również przesłanki z art. 292 kc, zaś z akt sprawy nie wynika by nastąpiło przerwanie biegu terminu zasiedzenia, i niewątpliwie miało to miejsce w dacie wskazanej przez uczestnika w odpowiedzi na wniosek tj. z dniem 31.01.2009r. Nawet przyjmując, iż uczestnik pozostawał w złej wierze, to i tak termin zasiedzenia, przy zaliczeniu stosownie do art. 176 kc w zw. z art. 292 kc i art. 3054 kc okresu posiadania poprzedników prawnych uczestnika, trwające co najmniej od lat 60-tych ub. wieku upłynął w dacie wskazanej przez uczestnika tj. 31.01.2009r.

Z tych względów należało oddalić wniosek wnioskodawcy o ustanowienie służebności przesyłu gdyż uczestnik postępowania nabył już służebność przez zasiedzenie (art. 172 kc w zw. z art. 292 kc) co najmniej z dniem wskazanym przez uczestnika tj. 31.01.2009r zaś wnioskodawca wniósł wniosek dopiero w kwietniu 2012r a tym samym nie przerwał biegu zasiedzenia służebności.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości gdyż w okolicznościach sprawy stało się to zbędne. Na marginesie należy wskazać, iż również ewentualne roszczenia o ustanowienie służebności przesyłu dotyczące linii energetycznej niskiego napięcia, nie objęte wnioskiem w przedmiotowej sprawie, nie zasługują na uwzględnienie mając na uwadze przyznane przez wnioskodawcę okoliczności dotyczące budowy i użytkowania linii - od roku 1976/1977, oraz przesłanki zasiedzenia - terminy posiadania - nawet 30 letni w złej wierze - przy zaliczeniu okresu posiadania poprzedników prawnych uczestnika postępowania.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, postanowiono jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 520§2 kpc uznając, że strony były w różnym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania i ich interesy były sprzeczne, i na powyższe koszty składa się kwota 240 zł (§7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U. nr 163 poz. 1349 ze zm.) tytułem kosztów zastępstwa i kwota 17 zł - opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.